

ЕКОНОМІКА ТА УПРАВЛІННЯ НАЦІОНАЛЬНИМ ГОСПОДАРСТВОМ

Побер І.М.

здобувач,

Київський університет ринкових відносин

ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ РОЗВИТКУ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ І СПОРТУ

Соціально-економічний розвиток сучасного суспільства відбувається в умовах впливу процесів глобалізації та регіоналізації, управлінських імпульсів органів державного (територіального, регіонального) управління, різних стратегій і поведінкових моделей суб'єктів господарювання у конкурентному середовищі. Одним із напрямків, що забезпечує врахування нових тенденцій розвитку суспільства, успішний рух перетворень та досягнення стратегічних цілей і завдань соціально-економічних систем є ефективне управління узгодженням інтересів та координації зусиль в системі «держава – наука – громадськість – бізнес» як основних складових національної економіки [1].

Аналіз нормативно-правової бази країн ЄС дозволив узагальнити основні напрямки державної політики в сфері фізичної культури і спорту: реформа охорони здоров'я; формування умов здорового способу життя, що включає профілактику фізичного, психічного, духовного і соціального здоров'я силами всіх галузей людської діяльності (міжсекторальність) на всіх рівнях людської взаємодії (багаторівневність) індивідів, груп, організацій, регіонів, національних урядів, міжнародних об'єднань світової спільноти.

Дедалі більше пропагується і фінансується профілактика захворювань, яка ґрунтується на розумінні здоров'я як комплексного феномену, що включає фізичну, психічну, духовну й соціальну складові, збереженню і зміцненню яких слугують програми щодо здорового способу життя, тому що нехтування своєчасною

ефективною профілактикою призводить до втрат до 10% ВВП, навіть найбагатших країн. Тому в європейських країнах значна увага приділяється здоровому способу життя та фізичної активності населення протягом життя.

Європейська комісія зі спорту визначає фізичну активність, що сприяє зміцненню здоров'я і прагне краще враховувати цей пріоритет у відповідних фінансових інструментах, зокрема це відображається у підтримці таких програм, як: програма з науково-технічного розвитку (стиль життя аспектів здоров'я); програма громадського здоров'я; програма «Молодь та громадянство» (співпраця спортивних організацій, шкіл, громадянського суспільства, батьків та інших партнерів на місцевому рівні); програма навчання протягом усього життя (навчання вчителів та співпраця між школами); здійснення підтримки масового спорту через програму «Європа для громадян».

Спорт має потенціал розвитку соціально-економічної системи та сприяє соціальної інтеграції, соціальної згуртованості в європейських товариствах, забезпечує громадянам можливості для взаємодії і приєднання до соціального середовища та є засобом згладжування соціально-економічної дискримінації [2]. Через свій внесок в економічний розвиток спорт допомагає «оживити» неблагополучні райони. Деякі держави-члени ЄС вже використовують спорт як інструмент і індикатор у соціальній політиці в рамках відкритого методу координації щодо соціального захисту та соціальної інтеграції, рівного доступу людей до занять спортом.

Стратегія держав ЄС спрямована на інтеграцію і рівне ставлення людей з обмеженими можливостями. У своєму плані дій щодо здійснення стратегії в області інвалідності Комісія спорту ЄС розглядає роль, яку спорт грає в сприянні інтеграції людей. Здійснюються дії для забезпечення доступу людей з обмеженими можливостями до спортивних об'єктів, інфраструктури. Спортивний сектор і суміжні види економічної діяльності (наприклад, виробництво спортивних товарів) мають значний вплив на економіку країн Євросоюзу.

Відзначимо також, що політики регіонального розвитку ЄС спрямовані на скорочення регіональних відмінностей, зміцнення соціальної та економічної єдності. Ресурси політики згуртованості

використовуються для підвищення значення спорту як інструменту для місцевого і регіонального розвитку, відродження міст, розвитку сільських районів, соціальної інтеграції та працевлаштування.

У Білій книзі спорту визначена важливість конкретних програм ЄС і фондів для підтримки заходів в області спорту (інвестиційне забезпечення розвитку фізичної культури та спортивної індустрії, створення комфортних умов занять спортом, визначення пріоритетів щодо поточного фінансування, формування механізму популяризації здорового способу життя) [3; 4].

Державна підтримка спорту заснована на дотриманні прав дитини і спрямована на підтримку заходів, які допомагають розвинути інтерес дітей та молоді до занять фізичною культурою і спортом, забезпеченні умов доступності різних форм фізкультурно-оздоровчої, спортивної діяльності, активної боротьби з допінгом у спорті.

Досвід багатьох європейських країн свідчить про те, що держава відіграє значну роль у забезпеченні ефективного функціонування, розвитку фізичної культури та спортивної індустрії. Активна політика держав у цій сфері обумовлюється її інтересами, які полягають у створенні умов для збереження генофонду країни шляхом залучення населення до здорового способу життя, забезпечення сприятливих умов для відтворення сукупної робочої сили, використання досягнень вітчизняних спортсменів на престижних міжнародних змаганнях з метою створення та підтримки позитивного іміджу країни.

Список використаних джерел:

1. Сімсон О.Е. Державно-приватне партнерство в інноваційній сфері.
URL: irbisnbuv.gov.ua

2. Leonov Ya. Modern paradigm of sports policy as an ideology of a healthy society. *Three Seas Economic Journal*. Volume 1. Number 4. Riga, Latvia : «Baltija Publishing», 2020. P. 102–108. DOI: <https://doi.org/10.30525/2661-5150/2020-4-15>

3. White Paper on Sport // Database European Union Law.
URL: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?qid=1389190214279&uri=CELEX:52007DC0391>

4. Sport statistics – 2020 edition // Database European Commission.
URL: <http://ec.europa.eu/eurostat/web/products-catalogues/-/KS-07-17-123>